

Een (brand)veilige leefomgeving begint bij jezelf!

Brandveiligheid is de afgelopen tijd weer volop in het nieuws geweest. Denk aan de branden in Veendam, de duinbranden in Bergen en de brand in een studentenhuus in Groningen. Een brand zit in een klein hoekje, maar kan grote gevolgen hebben!

*Georgina Bos,
Jessica Klop*

Op het gebied van brandveiligheid binnen diverse sectoren blijken nog vele onvolkomenheden overwonnen te moeten worden, voordat het sein 'brand meester' afgegeven kan worden. Binnen organisaties behoort de brandveiligheid tot de basisfaciliteiten die zij aan haar bezoekers biedt. Een brand heeft vaak zeer grote gevolgen. Zo kan een brand leiden tot emotionele schade bij de gebruikers van de huisvesting, maar ook tot materiële en financiële schade. Dit maakt duidelijk, dat het voor organisaties van groot belang is om de nodige maatregelen te treffen in het kader van brandveiligheid. Dit geldt zowel voor de gebouweigenaar als voor de gebruiker van het gebouw.

Verschuiving van verantwoordelijkheden

Bij het realiseren van brandveilige huisvesting zijn verschillende partijen betrokken, denk hierbij aan het benodigde draagvlak van de directie, de eigenaar van het gebouw, de invloed van de medewerkers op de brandveiligheid en de eisen van andere belanghebbenden. Naast deze partijen, spelen ook de overheid en de verzekeraar een rol. De overheid legt de brandveiligheid vast in wetten, zoals het Gebruiksbesluit en het Bouwbesluit. Het voornaamste doel van de overheid is het voorkomen van slachtoffers. De naleving

van die wet- en regelgeving is de verantwoordelijkheid van de gebouweigenaar of -gebruiker. Dit zorgt ervoor dat de overheid de verantwoording voor een brandveilige verblijfsomgeving steeds meer bij de eigenaar of gebruiker van een pand neerlegt.

De verzekeraar heeft de voornaamste intentie om financiële schade door brand te beperken. Hiertoe beoordeelt een verzekeraar een gebouw en de organisatie op andere punten dan de overheid dat doet. Tussen deze partijen is een verschuiving waar te nemen; verzekeraars beoordelen steeds strenger op brandveiligheid en de overheid trekt zich steeds verder terug als verantwoordelijk orgaan.

Maatregelen

Het Gebruiksbesluit geeft aan welke eisen de wet stelt aan bepaalde gebouwen. De te nemen maatregelen kunnen onderverdeeld worden in organisatorische, technische en bouwkundige maatregelen. Het treffen van de juiste maatregelen is tevens van belang, aangezien ook verzekeraars steeds vaker kijken naar de getroffen maatregelen voor de waarneming, beperking en bestrijding van brand. Daarbij is brand voor een organisatie één van de ingrijpendste situaties die zich kan voordoen.

Brandveiligheid begint al bij het ontwerp en de bouw van een pand. Bij de indeling dient rekening te worden gehouden met de eisen die worden gesteld aan de brandcompartimentering. Tevens moeten de juiste materialen in het gebouw toegepast worden. Zo moeten sommige materialen dertig of zestig minuten brandwerend zijn, zodat men gedurende een brand voor de duur van dertig of zestig minuten in een bepaalde ruimte veilig is. Daarbij dient er continu op gelet te worden of deze bouwkundige maatregelen intact worden gehouden. Bij het trekken van kabels door wanden van een brandcompartiment, moet wel gedacht worden aan het brandwerend maken van de doorvoeren om zo de compartimentering in stand te houden.

Technische en organisatorisch maatregelen

Naast bouwkundige maatregelen kan in het ontwerp en de bouw van een pand al rekening gehouden worden met technische toepassingen voor de waarneming, beperking en bestrijding van brand. Hierbij moet worden gedacht aan de aanleg van een brandmeldinstallatie en diverse blusvoorzieningen, maar ook aan middelen die ondersteuning bieden bij de ontruiming van een pand, zoals vluchtwegtransparanten en noodverlichting.

De brandveiligheid kan bouwkundig en technisch nog zo goed geregeld zijn, als er geen of onvoldoende organisatorische maatregelen zijn getroffen, wordt het gecreëerde brandveiligheidsniveau tenietgedaan. Zo is het van groot belang, dat de technische maatregelen gekeurd worden, zodat gegarandeerd kan worden, dat deze maatregelen functioneren op het moment dat zij nodig zijn. In de praktijk blijkt deze periodieke keuring van groot belang. Tevens is het cruciaal, dat er een BHV-organisatie aanwezig is, die weet hoe te handelen in geval van brand. Daarnaast kunnen zij dagelijks onveilige situaties opmerken, zoals geblokeerde nooduitgangen.

Bewustzijn

Vooraf organisatorische maatregelen blijken in de praktijk van groot belang voor de brandveiligheid. Zoals in veel situaties het geval is, geldt ook bij brandveiligheid, dat zonder het juiste menselijk handelen geen optimale situatie te creëren is. Door de mens bewust te maken van het belang van brandveiligheid, kan het binnen veel organisaties een stuk veiliger worden. De afbeeldingen geven een goed beeld van hoe het vooral niet moet.

Een pand kan nog zo goed beveiligd worden tegen

Links boven:
afgedekte rookmelder.

Links onder:
brandwerende deur opgehouden door middel van keg

Rechts: versperde vluchtwegen

brand; gaat men er niet goed mee om, dan gaat het doel verloren. Zijn er nooduitgangen gecreëerd, maar zijn de vluchtwegen er naar toe niet vrij toegankelijk, dan wordt een op papier veilige situatie alsnog onveilig. Door de bij brand gepaardgaande rookontwikkeling wordt dit nog eens versterkt. In geval van brand ziet men vaak geen hand meer voor ogen en moet op gevoel de uitgang worden gevonden. Worden blusmiddelen opgehangen, maar worden deze vervolgens ontoegankelijk doordat er spullen voor geplaatst zijn of weet men niet hoe de blusmiddelen gebruikt moeten worden, dan hangen ze er voor niets. Zijn op een locatie brandwerende deuren geplaatst met deurdrangers en zet men deze open door middel van een keg, dan is het doel van de deuren, met betrekking tot brandveiligheid, tenietgedaan. Uiteraard zijn al die middelen noodzakelijk om de meest optimale brandveiligheid te realiseren, maar dit is pas mogelijk met de juiste menselijke betrokkenheid.

Door middel van cursussen, informatiebijeenkomsten, maar ook door regelmatige communicatie met de medewerkers op locatie, kan ervoor gezorgd worden, dat het onderwerp brandveiligheid veel meer gaat leven binnen organisaties. Mensen worden zich hierdoor bewust van het belang van brandveiligheid, zullen zich meer verantwoordelijk voelen voor het

---

> Feiten

Als men niet oplet waar zich de nooduitgangen bevinden, kiest men in geval van een calamiteit meestal de weg waar men naar binnen is gekomen. Dit leidt vaak tot opstoppingen bij de ingang van het gebouw en is niet altijd de meest veilige vluchtroute.

Door regelmatig een ontruiming te oefenen leert men waar de knelpunten liggen in geval van brand en kunnen slachtoffers voorkomen worden.

---

bijdragen aan een brandveilige omgeving en zullen zich ten opzichte van brandveiligheid meer proactief gaan opstellen.

Bij brand kan de brandweer niet direct blusgereed op de locatie aanwezig zijn. Dit betekent, dat een organisatie zelf actie moet ondernemen. Een gedegen plan is hiervoor essentieel. De volmaakte brandveilige situatie is een utopie. Wel kan de meest optimale brandveiligheid voor organisaties gerealiseerd worden door zowel bouwkundige, technische en organisatorische maatregelen te treffen. Voldoende aandacht voor brandveiligheid, zorgt dat u goed bent voorbereid!

> Georgina Bos, consultant Facility Portal Nederland, Jessica Klop, consultant Facility Portal Nederland.
